

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerățiune nouă

la

„Telegraful Român”

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe trimestrul Octobrie-December al anului 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerațiunii, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime se fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșese cu ultima Septembrie 1887, să-și înnoiască abonamentul, pentru că altfel espeditura va fi silită a sista espedirea foaiei*).

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiu, în 30 Septembrie.

Di de di se înmulțesc abuzurile contra legii, di de di se caută nouă preteceste pentru persecutarea noastră, di de di se pune la grea cercare bunul simț de ordine și disciplină al poporului nostru.

La atâtea tentațiuni omului îi vine a crede, că provocările de tot soiul se fac după un plan bine precizat și bine precugetat, ele se fac cu tendința de a împinge pe poporul nostru la vre-un pas nesocotit, ca apoi să se poată justifica acțiunile — de violență putem dice — cu cari di de di ne întâlnim în viața publică din statul nostru.

Încă nu s'a deschis bine parlamentul, încă nu s'a trecut preste verificare și alegerea secțiunilor în noul period de 5 ani al parlamentarismului nostru, și primul pas, care s'a făcut au fost 2 interpelațiuni în o afacere de abuzuri ne mai pomenite, cu ocaziunea alegerilor de deputați.

Nu ne vom opri la scenele turbulente din acest incident. Abuzuri la alegeri am vădit noi aproape pretutindenea și cum că organele dela administrațiune în multe locuri ele au inscenat, ele au condus și ele au sancționat asemenea abuzuri, despre această cetitorii nostri nu se mai îndoiesc, precum nu se mai îndoiesc în Ungaria nici un suflet de om.

FOIȚA.

Mănăstirile din occident, ca foculare ale culturii în evul mediu.

(Înceiere.)

În cele ce urmează, deși numai în trăsuri generale, voi arăta importanța monachismului întru conservarea culturii clasice, acum însă voi să arăt, că nu numai în această direcțiune ordinul monachal a fost un liman la care să adăpostea, ce era mai nobil, ci și în alte direcțiuni a conservat și a propagat cultura și humanitatea.

Cea mai îndemănatecă lucrare, la care să îndelețniciau monachii cu plăcere, era agricultura. În acest ram, ce e drept și făcără monachii progrese uriașe, ceea ce se poate constata din multele rămășițe de plantațiuni, cari până azi demonstră iscusința cea mare a lor în acest ram.

Din localități necultivate sau pustiite prin năvăliri dușmane, din terene acoperite de tufșuri sau inundate de apă, monachii prin propria lor diligență muncind neoboșiți, făceau câmpii productive. Cu mâna proprie ei scoteau tufele netrebnice din locuri parăginite și pregăteau acolo locuințe pacinice pentru oameni. Ținuturile mocirloase și nesănătoase prin o cultură rațională nu numai, că le făceau sănătoase, ci ce e mai mult și roditoare.

Aceasta calamitate este în general cunoscută nime nu o trage la îndoială. Deosebirea numai e, că partida dela putere impută corupțiune celei opozițiionale, aceasta celei dela guvern, faptul însă îl constată ambele.

Mai mult ne interesează pe noi actele de violență îndreptate contra noastră sub pretecestele cele mai ridicole. Și ele trebuie să ne intereseze, căci după cum am mai dis, ele pun la probă paciența poporului de o parte, de alta isbesc în drepturile cetățenilor, asigurate prin legile sancționate de monarhul.

De categoria celor dintâiu se ține și persecuțiunea îndreptată contra noastră pentru cuvântul, că avem predilecțiune pentru colorile vînēt, galben, roșu, și în predilecțiunea noastră ne împodobim vesmintele cu aceste colori. Pretecestul e, că aceste colori sunt primite și în stindardul României. Se consideră deci aceste colori, ca o demonstrațiune contra statului, și pentru aceea sunt persecutați toți, câți poartă pe vesmintele lor aceste colori.

Noi ne-am mai ocupat cu cestiunea aceasta, și am arătat cât de netemeinice sunt învinuirile de so-iul acesta. Am arătat, că poporul nostru de sute de ani și-a arătat predilecțiunea pentru colorile vînēt, galben, roșu, că dacă întri în casa țeranului, la toate lucrurile lui observi această coloare în combinațiunea citată de noi.

Și cumcă aceasta este plăcerea românului, despre aceasta s'au putut convinge popoarele, cu cari a stat românul în contact, și i-au exploatat această slăbiciune a lui.

„Gazeta Transilvaniei” primii mai zilele trecute o împărtăși, e, că un anumit Kőszegvári ar fi insultat pe o femeie română din Bistrița, pentru că purta un brâu cu colorile vînēt, galbin și roșu.

A făuri armă din împregiurarea, că românul poartă brâu în aceste colori, cămașa lui e chindeșită în aceste colori, este violentare ne mai pomenită. Sub acest pretecest poate intra gendarmeria nu numai în casele noastre, ci și în bisericile românesci, ne poate conturba în servițiul dumnezeesc, confiscându-ne praporii, ornamentele preoțesci, demolindu-ne sfînții de pe păreți, pictura de pe sfântul altar, căci pretutindenea va afla afirmativul stindard al României, pretutindenea va pute justifica demonstrațiunea contra statului unguresc.

Noi regretăm din adêncul inimei asemenea proveniențe ale curentului bolnăvicios de azi, și le regretăm din adêncul inimei în interesul bunei înțelegeri dintre conlocitorii acestei țeri, cari până mai

În chipul acesta ei promovară și propagară cultura, începând din sud și până în cel mai depărtat nord. În multe locuri, pe unde au fost mănăstiri și în deosebi mănăstiri cisterciense, cresc și astăzi plante de acelea, cari odinioară erau cultivate numai în grădini.

Dacă Englitera, începând încă din secol al XI-lea, să bucura de o agricultură, în comparație cu a altor țeri destul de înaintată, aceasta are de a mulțami în prima linie diligenței monachilor, cari aici aflară mai de mult o patrie primitoare. O deosebită îngrijire și atențiune, deteră monachii pomăritului, contribuind prin aceasta la înmulțirea și nobilitarea speciilor.

Agricultura, ce o purtau acești monachi, era într'adevăr agricultură rațională. Cât de mult se interesau ei întru înaintarea acestui și altui ram dovedesc „Căilindarele economice”, în cari ei induceau consemnări dilnice despre observațiunile făcute la economia de vite, sêmănat, secerat. etc.

Iată pe scurt activitatea monachilor din occident în ramul agriculturii, iată și progresele lor într'un timp, când partea cea mai mare din oameni trăiau ca vînători, cutreerând pădurile întinse ale Germaniei și a altor țeri.

Trecând cu vederea ramul vieritului, spre care pacinicii locuitori ai mănăstirilor încă și îndreptară atențiunea, nobilitând și producând soiuri, cari de cari mai escelente, soiuri, cari până azi sunt cultivate

eri alaltăeri au trăit în cea mai perfectă armonie, și la cari încă nici după atâtea uneltiri n'a pătruns spiritul de discordie în cele națiionale. Dacă va merge tot așa, atunci noi ușor ne închipuim o înflăcărare generală, și din răsboiul cel crâncen, la care ne împinge curentul bolnăvicios al maghiarisărei, încă nu se poate scî cine va eși victorios.

De soiul celor amintite la locul al doilea este și măsura cea nouă a comitelui suprem din comitatul Târnava mare și Târnava mică, ca pe teritoriul acestor 2 comitate cuitanțe scrise în altă limbă decât cea maghiară, se nu se primească.

Mai anul trecut tot sub acest comite suprem, care este presidentul reuniunii de maghiarisare din Cluș, comitatul Târnava mică a fost îngreunat cu un impozit de 10,000 fl. pentru EMKE din Cluș. Cunoascem acest comitat dealungul și dealatul, și cutezăm a afirma, că populațiune mai săracă, mai scăpătată nu este în întreg Ardealul. Dacă a succes un nou impozit în interesul maghiarisărei, pentru ce se nu succedă și o călcare de lege, așa a resonat curentul de maghiarisare.

Și așa mai departe.

Cu asemenea violentări a consciinței noastre națiionale în veci nu se va consolida statul ungar, în veci nu se va întări în poporul nostru credința, că lucrurile de azi vor ave stabilitate.

Și ori cine ne va dice, că așa cere patriotismul modern, așa ideia de stat unguresc, noi vom dice preoților și dascălilor, ca conducătorilor firesci ai românului: nu credeți!

Revista politică.

În ministeriul dlui Tisza, după cum se sună se vor face unele schimbări. Se dice adecă, că baronul Orczy se va retrage în curênd, și probabil conducerea ministeriului de interne o va lua contele Ludovic Tisza. Esemplului dlui Orczy va urma apoi contele Paul Széchenyi, în locul căruia se va numi ca ministru de comerț Francisc Beniczky eventual contele Béla Bánffy.

Două sciri de tot senzațiionale a fost condamnată Germania să ia la cunoștință, iute una după alta, în timpul mai din urmă. Una a fost cea despre evenimentul trist dela granița franceasă, ear a doua despre declarațiunea marelui duce Nicolae, ambele având de a face cu doi — nepreteni. Afacerea cu conflictul dela graniță, pusă, cum am putea dice pe un teren cu totul defensiv s'a aplanat. Scirea despre

pe văile Rhinului, — amintesc interesul cel desvoltară monachii întru crescerea tinerimei și întru îngrigirea sciințelor și a artelor.

Dacă monachismul evului mediu din occident are merit întru promovarea culturii și umanității, atunci acest merit în partea cea mai mare să referă la crescerea tinerimei și cultivarea sciințelor și artelor. Crescerea tinerimei era ocupațiunea cea mai predilectă a monachilor, cari cu un zel doșbit să nisuiu a înfrumșeta pe tineri cu cele mai frumoase calități. Educațiunea să făcea în spirit religios, o împregiurare foarte necesară la îmblândirea năravurilor și nobilitarea inimei fragede a tinerimei. Abstrăgând dela monachii acestia, cari numai în spirit religios, conform demnități lor, puteau împărtăși cultura sau mai bine dis puteau educa, — și astăzi numai în acest spirit să poate educa cineva moralicesce. Religia creștină cuprinde în sine un isvor nesecat de învățături morale, espuse în formă de sentințe, cari împărtășite fiind tinerimii, contribuie mult la ajungerea scopului urmărit de educațiune.

Însemnătatea învățăturilor religioase pentru educațiune, fiind deja un lucru recunoscut de toți și practicat cu atâtea succes de aceea, cari să ocupă cu educațiunea, — trec la obiectul temei, care are chemarea de a arăta educațiunea copiilor și îngrigirea de sciințe și arte prin monachii evului mediu. Să întemează mai multe scoli mănăstiresci, cari pe tim-

toastul marelui duce rusesc însă, o pusă pe un teren defensiv, căci respiră prin jurnale o senzațiune cu mult mai mare, ca cea dintâiu. În zădar jurnalele ca „Tems“ și „Figaro“, în urma unei depeșe sosite din Paris, caută se asigure, că vorbirea marelui duce Nicolae, n'a fost decât un toast de mulțămărită adresat oficerilor de pe corabia „Uruguay“ pe care ducele a sosit la Dünkirchen, jurnalele germane cer totuși, ca țarul să desmintă, cele rostite de duce. Nu ar fi mare greutate se o facă aceasta țarul. Dacă însă prin gura marelui duce a vorbit totdeodată și țarul cu armata și cu toți rușii din Rusia, atunci situațiunea devine mai grea.

Diarele rusesci vorbind despre întrevăderea dela Friedrichsruhe constată, că Germania a pășit pe față în lagărul vrășmaș Rusiei. De acum înainte deci și Rusia poate se lucreze liberă conform intereselor sale ceace sprează, că vor face și celelalte state slave din orient. Afară de aceea scrie „Vossische Zeitung“, că antipatia țarului față de germani e cunoscută deja de mult, de când era el încă numai mare duce, interdicând limba germană în casa sa, așa că țarul Alecsandru II întimpinându-l odată cu „Guten Abend“ a trebuit să depună 10 ruble drept pedeapsă.

„Neue Fr. Presse“ comentând toastul marelui duce Nicolae după „Figaro“, care mai întâiu l'a reproduș în public, dice: că chiar dacă a rostit marerele duce acele cuvinte, tot nu trebuie să li se dea atâta importanță politică, precum o fac aceste jurnale germane. Țarul singur numai poate să decidă asupra politicii Rusiei, și dacă vreunul din duci iubescie Franția și uresce Germania, aceasta nu poate altera nici decât ținuta cabinetului rusesc. Nu trebuie să se dea mai departe așa mare importanță toastului, care în impregiurările în care a fost rostit, a putut fi numai un product al fantasiei inferbântate a ducelui, care petrecând la masă cu pretini, a putut în urma vinului să vorbească mai mult chiar, de cât ar fi voit.

Alegerile pentru Sobrania bulgară, au reușit preste așteptare. Neînțelegeri, escese, încăerări, și alte turburări de care se prevesteau prin toate jurnalele nu s'au întâmplat, afară de unele prea puține excepțiuni. Ordinea și liniscea cu care s'au succedat toate alegerile din anul acesta sunt vie dovadă din partea mult cercatului popor bulgar, că el singur de sine e pe deplin matur să se conducă și să-și vadă de interesele sale vitale.

Avis.

Blaș, 10 Octobere, 1887.

Onorată Redacțiune! În urma relațiunei ofici-oase și îmbucurătoare a medicilor din loc, că nici în Blaș, nici în giur, nu mai sunt casuri de „diphtheritis“, oficiul pretorial din loc, cu data 9 l. c. st. n. Nr. 2689 încunoșcințează subscrișă direcțiune, că de astăzi se pot reincepe prelecțiunile la toate institutele de aci, cu singura excepțiune a scoalelor primarie. — Vă rog dar' în interesul binelui public să binevoiți a dá loc în stimata-Vă foajă următorului Anunciu:

La gimnasiul superior gr. cat. din Blaș se vor reincepe prelecțiunile Vineri în 21 l. c. st. n.

de pergament, de cărți, cari în acel timp se vindeau cu prețuri considerabile. Fie că monachii cumpărau cărți pe propriile lor mijloace, fie că le căpătau și ca donațiuni, fie că le decopiau, asta prea puțin ne interesează, ceea-ce ne interesează este, că monachii aveau biblioteci cu mii de opuri, de cari ei dispuneau, ca de un capital activ. Ne cuprinde mirarea când vedem, că în seculul al XI-lea abazia Croyland (Anglia) arseră 3000 cărți.

Un deosebit merit însă au ordinele monachale întru îngrijirea științelor și artelor și în deosebi întru conservarea operilor clasice. Nu mi se pare de loc esagerată părerea aceluia, cari dic, că fără mănăstiri și ordine monachale ar fi dispărut, în anumite perioade de grea încercare, toate rezultatele științei, dobândite de popoarele culte ale vechimei. Numai monachilor de prin mănăstirile occidentale în special suntem datorii a mulțami conservarea scriitorilor clasici păgâni și creștini. Oपुरile clasice nu au fost conservate și păstrate de acești monachi, numai ca nise lucruri neînțelese de ei, căci nu era ram de știință, fie istorie, filosofie etc., care să nu-și fi aflat între monachi aderent. Și într'adevăr viața monachală fără indeletnicirea în științe n'ar avea nici o însemnatate. Acest adevăr s'a și eternizat în memorabila sentință: o mănăstire fără bibliotecă se aseamănă unei fortărețe fără magazin de arme.

Din propriul lor îndemn sau la provocarea egumenilor monachii făceau consemnări, referitoare parte la întâmplările timpului lor, parte la întâmplările de prin mănăstiri, (așa numitele anale mănăstiresci). Aceste anale, conservate în arhivele mănăstirilor, aruncă rađe de lumină și asupra acelor timpuri.

Monachii căutau ori-ce ocașiune pentru a înăvuși bibliotecile lor, un ce, care arată până la evidență interesul din partea lor. În consemnările unor mănăstiri se ved până astăzi induse donațiuni

Tinerimea studioasă înscrisă la acest gimnasiu grăbească a-se reîntoarce la școala de timpuriu, ca pre terminul indicat să fie la oare.

Antoniu Vestemean,
canonic, director gimnasial.

Varietăți.

* M. S. Regina României a scris încă o novelă, „Fata lui Decebal“, din care se va estrage subiectul frontispiciului palatului Anteneului român.

* (Intrunirea delegațiunilor.) În anul acesta delegațiunile se vor întruni în Viena la 26 Octobere.

* (Necrolog.) Dr. Coloman Albu, avocat în Sibiu, — soția sa Victoria născută Măcellariu și mama sa Stana Petru Albu născută Ciucean în numele lor și în numele numeroșilor consăngeni, cu adencă dureri anună, cumcă prea iubitul lor tată, soț, respective socru **Petru Albu**, după un morb îndelungat, a adormit în Domnul în 29 Septembrie (11 Octobere) la 4 oare dimineața în anul 68-lea al etății sale. Decedatul a servit un șir lung de ani ca curator bisericesc, ca primar și jurat al comunei Rășinari, — a fost membru fondator al fondului sârărilor și un econom dintre cei mai sîrguincioși.

Rămășițele pămăntesci se vor înmormăta după rital bisericeii gr. orientale în cimiterul gr. oriental din Rășinari în 1/13 Octobere la 2 oare d. a.

Rășinari, în 29 Septembrie (11 Octobere.) 1887.

Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată!

* (Controlă.) În 22 Octobere n. va avé loc în cancelaria cercului de întregire (Schevisgasse Nr. 34) controla celor concediați, a rezervistilor de întregire. Controla supletoriă va fi în 19, 20, 21 Nov. n. tot în numita localitate.

* (Furnisare de săcară și ovés.) Din partea corpului 12 din armata din Sibiu se va cumpăra pentru magazinul de aprovizionare din loc, 3800 măji ovés și 11,700 măji ovés alb; pentru magazinul din Alba-Iulia 800 măji ovés alb; pentru cel din Brașov 3800 măji săcară; pentru cel din Cluș 3700 măji săcară.

* (Lecsi con de conversațiune.) A apărut o nouă edițiune și anume edițiunea a IV a lecsi conului de conversațiune a lui Mayer. Constă din 16 volume la 6 fl. Noua edițiune oferă totul, ce se recere dela un lecsi con de conversațiune bine întocmit.

* (Congresul kultuegylet-ului.) Duminică s-a deschis primul congres al Kultuegylet-ului la care a luat parte aproape 400 membrii din toate părțile Ungariei și Transilvaniei. De președinte 'și a ales pe Ludovic Tisza fratele dlui ministru președinte. Desbaterile decurg cu mult entusiasm și se concentrează în intențiunea, ca ideea maghiarisării naționalităților să se intrupeze în toate părțile societății maghiare. Membrul Dr. Kenedi Géza a făcut propunerea, ca să se esmită un apel către damele maghiare, ca ele să se pună în fruntea acestei întreprinderi, și se înțelege de sine, că a fost întâmpinată propunerea cu viu entusiasim.

de pergament, de cărți, cari în acel timp se vindeau cu prețuri considerabile. Fie că monachii cumpărau cărți pe propriile lor mijloace, fie că le căpătau și ca donațiuni, fie că le decopiau, asta prea puțin ne interesează, ceea-ce ne interesează este, că monachii aveau biblioteci cu mii de opuri, de cari ei dispuneau, ca de un capital activ. Ne cuprinde mirarea când vedem, că în seculul al XI-lea abazia Croyland (Anglia) arseră 3000 cărți.

Am diș, că monachii n'au neglijat nici arta. Pictura pe sticlă în deosebi a luat în acest timp un avânt destul de mare. Să zugrăvea cu o dibăcie esemplară pe sticlă cu colorile cele mai vii, momente mai însemnate din viața mântuitorului, grupe întregi de întâmplări din istoria sacră, sau să înfițașa întâmplări de importanță pentru biserică. Dar nu numai pe sticlă să eternisau atari evenimente religioase, ci și pe covoară în brodaturi, cari covoară la dișele de sărbătoare, împodobiau biserică. Nu putem să admitem nici decum, că o atare pictură ar fi fost estetică în adevăratul înțeleș al cuvântului, și nici nu se poate pretinde așa ceva într'un timp atât de steril și lipsit de cultură.

Din aceste puține liniamente se poate vedea, că instituțiunea monachismului nu a fost nefolositoare pentru promovarea binelui obștesc — după cum se presintă din partea unor scriitori, și dacă istoria ne arată unele scăderi ale acestei rase, aceste se pot considera, ca unele degenerări ivite ici coalea.

G. E.

* (Cale ferată nouă.) Calea ferată Murș-Ludos-Bistrița se va deschide la 20 Novembre a. c. în mod festiv.

* (Rămășițele pămăntesci ale lui Napoleon.) O foaie francesă ne spune, că sarcofagul din catedrala invalidiilor fiind stricat presupune, că numai conține adevăratele rămășițe ale lui Napoleon, de aceea atrage atențiunea autorităților, ca să cerceteze cari sunt rămășițele marelui împărat, având acestea mai târziu a fi transportate în o nouă criptă.

* (Numărul copiilor flămânzi din Viena.) Nu se poate, ca inima unui om să nu fie atinsă de sentimentul compătimirii, când după unele date statistice vedem cât de mare e numărul copiilor, ce flămâdesc și încă copii, cari frecventează școala. O statistică edată de unii învățatori din capitala monarhiei, arătând numărul cel înspăimântător al acelor nefericiți, îi imparte în următoarele categorii:

119 copii n'au de loc prânș.

324 copii numai arareori capătă prânș.

585 copii în general au lipsă de nutremânt.

266 copii la prânș capătă numai o bucată de pâne.

184 copii n'au de loc prânș de măriări calde.

900 copii de prânș au numai pâne și cafea.

În cele din urmă ale acestei statistice învățătorii obsrvă, că numărul acestor nefericiți preste earnă, se urcă la cifre și mai considerabile.

* (O scenă interesantă.) În anul precedent un cetățean din Waldenburg a acusat la judecată pre vecinul seu, că cocoșul acestui din urmă prin cântatul de noapte îi conturbă somnul. Acusarea acestui cetățean însă n'a rămas fără imitatori, ca un lucru cu deservărire absurd, ci ea a aflat aderenți și în anul de față. Un alt cetățean tot din numita localitate acasă earăși pe vecinul seu, că cocoșul acestui din urmă conturbă liniscea nopții. Sentința judecătorească dela prima instanță însă, ca să aplice cearta escată din un lucru de ne însemnatate, aduce sentința pe placul acuzatorului, ca adevărat cocoșul să fie delăturat. Acusatul însă află împlinirea sentinței judecătoreșci de un ce absurd și lasă pe cocoșul seu se-l descepte și de aci înainte din somn noaptea. Acusatorul însă apelează de nou și acuzatul e judecat a plăti o pedeapsă de 5 mărci. Contra acestei sentințe acuzatul ridică protest, care avu de urmare, că lucrul vine înaintea tribunalului. Aci însă o nouă încurcatură, căci nu se scia, că acela e cocoșul care conturbă liniscea nopții sau altul; apoi tot aci acuzatorul piresce, că cotețul în care se află conturbatorul linisicii e bine ferit de proprietar. Tribunalul nici una nici două, ci simplu trimite pe acuzatoriu acasă, că cocoșul dela natură e lasat să cânte noaptea. Apărătorul acuzatului vedând ridiculositatea acuzării în fața judecătorilor din tribunal a diș: că până acum cunoasce numai doi oameni, cari nu pot suferi cântatul de cocoș și acela au fost, unul Napoleon I, și acum e și acuzatorul.

* (Un fenomen ciudat.) — În dișele din urmă s'a produs în portul de la Barcelona un fenomen foarte ciudat. Marea a decrescut îndată cu jumătate de metru.

S'a constatat, că această scădere a nivelului mării mediterane în portul de la Barcelona, a coincadat cu cutremurul de pământ din Grecia.

* (Bêtrânețe.) — În Scutari lângă Constantinopol a murit nu de mult fostul maior de artilerie, Mustafa, în etate de 110 ani. El a întrat în oștirea turcească în etate de 16 ani și a servit până după rășboiul din urmă rusoturc. Corpu'i era acoperit de răni primite în rășboae.

Mulțămărită publică.

La 20 Septembrie a. c. st. v. despărțământul IV (Sebeș) al asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român și-a ținut adunarea generală în opidul Merceua.

În decursul „banchetului“ dat în onoarea acelei dișele, domnul director al despărțământului Ioan PISO, a bine-voit din propriul îndemn, a întreprinde o colectă în bani între oaspeții prezenți, cu scop, ca din paralele încurse să se procure pentru elevii sârăci dela școala noastră din Merceua recuisite școlare.

În modul acesta au încurs 22 fl. 30 cr.

Primească deci și pe calea aceasta atât dl colectant Ioan PISO intimizele noastre mulțămiri pentru această faptă nobilă, cât și marimonoșii contribuenți.

Merceua, la 24 Septembrie, 1887.

Ioan Droc.
protp.

Cu ocașiunea sfințirii bisericeii române gr. or. din Apolul-superior, sevârșite la 30 August. a. c. prin Escelența Sa

I. P. Sântitul Domn arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, după ridicarea „banchetului“ dat cu acel prilej, la inițiativa O. D. Ioan Măcelar mare proprietar în Mercurea, s'a întreprins o colecție în favorul nou edificatei bisericii de aici. La acest sfânt scop au avut bunăvoință a contribui următorii P. T. domni: I. Droc protopop 10 fl., Moise Braniste protopop 5 fl., Vasile Greavu subjuce 5 fl., Ilie I. Măcelar 5 fl., Agapia Droc protopopească 5 fl., Marie Braniste 2 fl., Iustina Greavu 2 fl., Ana I. Banciu 2 fl., Marie Ilie Măcelar 2 fl., Ioan Orăștean jude 5 fl., Ilie Topărcian 2 fl., D. Orăștean 1 fl., Ilie Pop notar în Ludoș 5 fl., I. Blaga 1 fl., Fărcaș 50 cr., Moise Albu 1 fl., George Iridon 1 fl., Ioan Albu 1 fl., Sofron Ivan 1 fl., Ioan Lazar 2 fl., Marie Lazar 50 cr., I. Măcelar mare proprietar 5 fl., Dan Stroie 3 fl., Moise Sirbu 5 fl., Sofron Lazar 2 fl., German Antonie 2 fl., Teodor Medrea 1 fl., G. Stoita 1 fl., I. Sêrb 1 fl., V. Sêrbu 1 fl., Irina Măcelar 2 fl., G. Beu notar în Rod 2 fl., N. Nistor 1 fl., Coman Fleaca 1 fl., Nicolae Bogdan 1 fl., N. 1 fl., Ioan Cărpinișan 1 fl., M. Man 1 fl., N. Genie 2 fl., Const. Ona 2 fl., Aron Cărpinișan 1 fl., George Muntean 1 fl., I. Muntean 20 cr. N. N. 20 cr. I. Sirbu sen. 5 fl., I. Ivan not. în Gurariu 5 fl., Nicolae Manegiu par. în Poiana 5 fl., I. Măcelar not. în Apoldul inf. 5 fl., Ioan Moga par. 1 fl., Nicolae Topărcian 3 fl., I. M. Măcelar 1 fl., V. N. 1 fl., Ioan Șerb paroch în Poiana 5 fl., G. Babeș inv. 1 fl., Iuliu Suceava 5 fl., A. N. 1 fl., N. Tanase 2 fl., Ilie Hociotă inv. 1 fl., N. Neamț 1 fl., N. Sêrbu 3 fl., Stroie proprietar Căcova 10 fl., Iustina Oprean o icoană în valoare de 30 fl.

Suma totală în bani gata 155 fl. 40 cr.

Pentru aceste marimoase contribuiți primească susnumiții p. t. domni și doamne, cele mai sincere mulțămiri. Dău să le dea tărîe, ca și de altă dată să poată oferi spriginul dlor spre asemenea scopuri mărețe și spre binele comun.

Apoldul-superior, în 25 Septembrie, 1887.

B. Necşa,
paroch.

D. Ivan,
epitrop.

„Rumănen.“

de

Rudolf Bergner.

(Urmare.)

Astfeliu dl Bergner nu pregetă a spune, că progresul în România este strâșnic, că nisuița spre îndreptări apare la tot pasul și că așî Bucureștii nu mai sunt ce au fost acum 10 ani, și așa mai departe. Miliția, poliția, politetă personalului dela gări, ieftinătatea și curățenia hotelurilor mari din București, și-au agonisit toată lauda autorului.

Că tocmai Bucureștii sunt, asupra cărora vorbesce mai amănunțit și mai mult dl autor, este un lucru pe cât de firesc, pe atât de avantajos pentru D-lui.

Bucureștii sunt, ceea ce e Parisul pentru francesi, ori — fie și asta — Budapesta pentru maghiari, — ear nu ceeace e d. e. Berlinul pentru germani. Francesii au un Paris, românii un București, — în vreme ce germanii au Berlin preste Berlin.

Bucureștii sunt unicul adevărat centru pentru întreaga activitate culturală a românilor. Alte centre culturale noi românii numai în înțeleș impropiu și în mod subordonat avem.

Dl Bergner se pare a fi înțeleș aceasta, pentru aceea aflăm la dânsul Bucureștii α și ω călătoriei sale, cu ei începe cu ei gată.

Dintre multele observări prețioase ale Dlui autor, fie-ne permis a ne oprî puțin la una, pe care Dlui nu fără temeiu pune mare pond și o espune în repețite rânduri și în mod detaliat.

Vieța socială, spiritul dominant în cercurile mai înalte ale Bucureștilor, ale României!

În punctul acesta Dl autor întonează necesitatea de reforme. Lucrul extravagant, traiul indolent și referințele de o moralitate cam lacsă, care se dau pe față în cercurile elitei române, cel puțin în maioritatea ei, creșterea unilaterală a femeii, — sunt tot atâtea momente ale influinții franceze asupra culturai române. Dânsul aseamănă vieța socială a Bucureștilor cu ceea a Parisului și a St.-Petersburgului, — o asemănare aceasta, — care pentru oameni cu judecată și resoane nu se poate privi de loc măgulitoare.

Dar dl Bergner nu e omul din care se vorbește reînța; el își scie motiva și scusa totdeuna sentița cea mai aspră și caută să recomănde remedii. De aceea par' că nu ne dor așa nici chiar cele mai dureroase adevăruri, când ni le spune el.

El află, că toate acestea sunt rezultatul curențului general în România, de a avé în toate modelul franceș în vedere, — un lucru, pe care îl chiar scusă înrudirea acestor două popoare. Cu toate aceste arată, că acest model este rău ales; căci o societate dată lucului, apatiei și unei dărăpănări morale, nu este modelul potrivit cu superficialitatea sa, pentru avântul și direcția de înaintare a unui popor străduitor spre cultură.

„Să se nisuiască în țara întreagă și în toate referințele, ca existența fran-

cesă, avută până acuma drept model, să fie înlocuită prin cea germană.“ — dize dl Bergner la pg. 219.

„În toate referințele?“

Să vedem.

Starea înaintată culturală a occidentului cu diferite sale nuanțe după țeri și popoare, este rezultatul unei lucrări de multe-ori orbecânde și de sute-ori greșite și earăși îndreptate, a numeroase veacuri trecute.

Pe noi românii în genere și pe frații nostri din România în special ne-au apucat aceste rezultate culturale ale occidentului deodată, fără ca noi înșine să fi putut face calea cea lungă a rătăcirilor de veacuri, împreună cu popoarele occidentului.

Treziți noi din letargie, ceea ce pentru apusul cult a fost un rezultat, de multe-ori neprevăduț în trecut, — pentru noi a devenit un scop, un model, bine definit, și astfel noi ne putem alege în toată clipa mijloacele potrivite, cari să ne apropie de anumitul scop, fără de a rătăci, fără de a orbeca.

Acesta a fost și este avantajul nostru.

Dar cultura occidentului își are nuanțele sale dupa popoare și țeri.

Era deci vorba să ne alegem nuanțele acele, cari ni se păriau mai acomodate firii noastre și adevăratei culturi.

Și îndată în alegerea aceasta ne-am desbinat în două.

În vreme ce noi, cei din Austro Ungaria ne am luat modelul temeinicieii, solidității, serioității, ca se nu dicesem și pedantismului german, modelul vieții mai sever ordinate atât în privința socială cât și morală a germanilor, (ea se potrivea mai bine cu firea și condițiile noastre climatice) — frații nostri de dincolo de Carpați au preferit modelul frances mai superficial, mai bizar, mai rafinat, mai pentru inimă și pentru ochi, decât pentru o minte cu cât de puțini scrupuli.

Oare care am făcut mai bine?

Noi credem, că nici unii și nici alții.

Calea de mijloc este de aur.

Și tocmai de aceea, pe câtă aplecare firească și preocupate chiar avem noi românii de dincoci pentru modelul german, totuși ne va scusa dl Bergner, dacă nu îl vom admite „în toate referințele.“

Nu-l vom admite anume în cestiunea cultivării limbii și astfeliu a literaturii noastre. Modelul german este în punctul acesta atât de divergent și de străin limbii române, încât a-l primî și a dirige cursul de dezvoltare al limbii și literaturii noastre după el, ar însemna a-i ciunta aripile. Toți aceia dintre români, cari au scris românesce sub influința vedită a acestui model, nu sunt autori consumabili pentru publicul nostru cu oare care gust. Și noi ardelenii, cari în mare parte am făcut până bine de curând astfeliu, trecem de cei mai greoi în limbă și în stil, și autorii nostri se pot lauda cu toate te meinicieile ideilor, dar numai nu cu ușurința și mlădiala limbii. În vreme ce frații nostri de dincolo în punctul acesta ne-au întrecut, fiind-că modelul frances, s'a dovedit mai aclimatisabil sub clima românească, decât cel german.

Apoi chic-ul și politetă, fineța în vieța socială și în officii, pe cari le laudă Dl Bergner la românii de dincolo sunt asemenea tot atâtea rezultate ale modelului frances.

Facem dar aceste reserve mici la „toate referințele“ Dlui Bergner și apoi subscriem bucuroși și restul, care se reduce la sistemul cultural, la vieța publică, la moralitatea societății, și accomaniăm din inimă pe Dl autor, dorind, ca să nu se mai treacă cu ruțul tot ce e frances, fie chiar cât de detestabil, în așeșămintele, castele și obiceiuri române, ca și când ne ar fi destinat dela soarte să cădem numai dintr'o robie într'alta.

Îi dăm deci dreptate Dlui Bergner; totul ce-am escepționat, a fost numai absoluta generalizare a necesității modelului german, un lucru, care credem că și Dl autor ni-l va concede.

Tot la cestiunea spiritului social și cultural mai atinge Dl autor un lucru de o capitală importanță, un lucru negligat în genere la noi românii, care însă n'a putut să rămână neobservat și ne tras la iveală de privirile sale scrutătoare.

Eată ce se dize la pag. 221 a opului din cestiune:

„Nouă ni se pare, ca și când în România s'ar „fi făcut până acum cu mult prea puțin pentru dezvoltarea corporală a tinerimei școlare. Grațiositatea nu se poate nici când denega dela „ambele secse, dar puterea da, și îndemănătăcia în „esercițiile trupesce, cari stau în legătură cu ea, „asemenea și dispoziția la muncă și capacitatea stăpânirii de sine, cari toate se basează pe puterea „trupească. Poți da de bărbați însurați, cari se

„plâng, că femeile lor se simt nenorocite și bolnăvicioase, pentru că n'au nici voie, nici putere de „a-și alunga uritul prin mișcare în casă și la câmp. „Astfeliu de calamități, neindestulirea în căsătorie și „esteriorul bolnăvicios, — cest din urmă e numai „în parte o urmare a climei și a rassei, căci țeranca „română e plină de vieță — toate aceste ar dis- „părea, dacă s'ar pune mai mult pond pe desvol- „tarea rațională și sistematică a muschilor, un lu- „cru, care se poate ajunge mai ușor prin o gimna- „stică diligentă a ambelor secse.“ (Va urma.)

Recensiune.

Primind și eu un esemplar din „Fisica“ pentru scoalele populare de Dionisiu Făgărășan, profesor, ca unul, care me ocup cu instrucțiunea elementară me vîd îndemnat a reveni asupra acestui manual unele aprețieri.

Pentru a putea judeca asupra valorii unui manual de școală, trebuie să fim mai întâiu în clar cu aceea, ce să cere dela un astfel de manual, atât în privința materialului, cât și în privința modului cum este predat acel material. Dacă dela o scriere pentru adulți se cere împlinirea unor anumite condițiuni, cu atât mai vîrtos se pretinde aceasta dela o carte, ce este a se da în mîna copiilor.

Dela un manual de fisică pentru scoalele populare se cere ca, cu privire la mulțimea materialului de fisică și la scurtăimea timpului, în care are a se propune fisica, se aleagă materialul de pertractat în scoale astfel, ca din puținul ce i se dă, copilul se poată cunoaște cele mai fundamentale legi și adevăruri fisice.

În privința modului, cum are să fie predat materialul de fisică în școală, nu mai începe nici o îndoială, că acela trebuie să fie cât se poate de intuitiv, adică: acțiunile complicate ale naturii să se presinte înaintea elevului prin esperimente simple, ca din acelea el însuși să fie în stare a scoate legea respectivă. Dar pentru că elevul să nu vină la convingerea, că numai cu aparate complicate și scumpe se pot face esperimente, și că fără de acelea e imposibil a cerceta legile naturii, e de lipsă, ca la esperimente să se folosească aparate cât de simple, și învățatorul să instruceze pe elevi cum să se facă și ei înșiși astfel de aparate fără de cheltueli.

În modul acesta elevul nu e numai privitor simplu al experimentelor, ci și el ia parte activă la acelea atât în școală, cât și afară de școală. — Prin o astfel de procedere se desvoaltă în elevi spiritul de scrutare, ceea-ce la tot cazul îi va fi de folos.

Învățătorul să conducă pe elevi prin întrebări potrivite, ca ei înșiși se afle legea. Esplicările, ce el le dă, să fie scurte și precise. Dacă undeva, apoi aci e sîclică, vorba multă. După-ce elevii au urmărit esperimentul și l'au înțeleș, să se exprime ei cunoscințele câștigate scurt și precis. Să se arete apoi cum se aplică legile acelea în viața practică, ca elevul să se scie folosi cunoscințele câștigate în școală. Manualul de fisică are să servească de razim al memoriei. Ceea-ce elevii au dedus din esperiment să o afle și în manual, ca prin cetire și recetire să li se întipărească bine în memorie. Manualul mai are menirea de a le da indigitări cum să facă și ei esperimente acasă.

Să vedem acum încât coresponde manualul, de care ne ocupăm, cerințelor înșirate mai sus?

În privința materialului autorul s'a silit a alege tot, ce e neapărat de lipsă pentru înțeleșarea fenomenelor naturii și s'a nisuit a coresponde în privința aceasta planului de învățămînt din Normativul școlar. Arangiarea materialului încă e corespuđuătoare. Regretăm, că autorul nu s'a estins și asupra unor procese chimice, ca astfel pe lângă cunoscințele fisice să se câștige elevii și cunoscințele elementare de chemiă cu privire la agronomie, meserii, bucătăriă etc. Să sperăm însă, că la a doua edițiune se va face și aceasta cu atât mai vîrtos, că manuale de chemiă, pentru scoalele populare nu prea avem.

În privința modului predării materialului din fisică, autorul s'a ținut strîns de principiul graduităței, dela ușor la mai greu, dela simplu la compus. — Pentru fie-care lege descrie mai multe esperimente „pentru-că“ — dize dânsul cu drept cuvînt — prin aceasta școlarii 'și vor câștiga o convingere mai firmă despre adevărul, ce vom a' demustra prin trîșense. — Esperimentele descrise sunt simple și ușoare; aparatele deasemenea; pe cele mai multe din acestea le poate face învățătorul, după indigitările, ce se dau în acest manual astfel, că nime nu se poate plînge de lipsa aparatelor. — Esperimentele, deducțiunile și aplicările practice sunt descrise într'un stil ușor, simplu, precis și convingător. — La aplicarea legilor în viața practică autorul a fost cu deosebită privire la ocupațiunile poporului, ceea-ce de sigur nu e un defect al cărței.

În privința ajustărei, editura și tipografia și-au dat toată silița, ca aceea să corespuđuă tuturor cerințelor. Tipar frumos, ilustrațiuni bine esecutate, hârtie bună și formă convenabilă.

P.

Loterie.

Mercuri în 12 Octobre 1887.

Sibiu: 15 79 16 23 14

Nr. 324. [1704] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului invetatoresc la scoala din Oarda de sus protopp. Sebesului se escrie concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare.

Salariul invetatorului la aceasta scoala impreunata cu greco-catolicii este de 200 fl. si se raspunde in patru rate egale, si anume rata prima cu inceperea invetamentului, doue rate in decursul acestuia, ear a patra la finea anului scolar, cortel si lemne pentru foc.

Cei cari voesc se reflecteze la ocuparea acestui post invetatoresc au se-si adreseze petitiunile instruite conform prescrielor subsemnatului oficiu protopresbiteral in terminul sus indicat. Sebes, in 27 August, 1887.

Oficiul protopp. gr. or.

I. Tipeiu, prot.

Nr. 129. [1703] 3-3

CONCURS.

Pentru intregirea posturilor invetatoresci dela scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos inisirate din protopresbiteratul Turdei, se escrie concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare.

1. Cristis, cu salar anual de 120 fl. si quartir, cu care post este impreunat si oficiul cantoral. La acest post invindu-se concurent calificat, Venerabilul consistor archidiececan cu datul 2 Octobree 1886 Nr. 5205 Scol. a pus in perspectiva si un ajutor posibil din fondurile archidiececane.

2. Ruha - Agriș, cu salar anual de 150 fl. si quartir.

3. Soporul de campie, cu salar anual de 150 fl. si quartir in edificiul scoalei.

Doritorii de a ocupa vre-una din aceste stațiuni, au a substerne peti-

tiunile lor instruite in sensul legilor din vigoare pana la terminul prefipt la subscrisul oficiu per Gyeres in Agarbiciu.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Turdei, in contelegere cu comitetele parochiali respective.

Agarbiciu, 15 Septembrie, 1887,

Petru Roșca, protopresbiter gr. or.

Nr. 4724. [1699] 3-2

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de notar cercual in Racovița, la care notariat apartin comunele Racovița, Sebeșul de sus și de jos cu un adjunct notariu in Sebeșul de jos.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt.

- 1. Salariul 400 fl.
2. Quartir natural.
3. Un stangin de lemne.
4. Tacele statorite pentru lucrarile private.

Concurenții calificați au a și asterne petitiunile lor, pana in 24 Octobree st. n. 1887 subscrisului oficiu Sibiu, 1 Octobree, 1887 st. n.

Oficiul central pretorial.

Nr. 352. [1688] 3-3

CONCURS.

Pentru intregirea posturilor invetatoresci dela scoalele romane gr. or. din comunele mai jos insemnate ale protopresbiteratului Ilii, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

1. Boiu de sus și de jos, cu leafa anuală de 75 fl. v. a. in bani, din repartitie 60 ferdele cucuruz in boambe = 60 fl., quartir și 4 lemne de foc, computeate toate la olaltă dau suma de 150 fl.

2. Cărmăzenești, cu salar de 150 fl., quartir și lemne de foc, cu prospecte de a se amelira.

3. Sirbi, cu salar in bani 80 fl., in bucate cucuruz 100 ferdele = 100 fl., quartir și lemne; cari toate computeate la olaltă fac suma de 250 fl.

Doritorii de a ocupa vre-una din aceste stațiuni își vor asterne suplicele lor concursuali instruite conform legilor in vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral pana la terminul sus indicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Ilii, in contelegere cu comitetele parochiale concernente.

M. Iliu, 26 August, 1887.

Avram Păcurariu, protopresbiter.

Nr. 295. [1705] 2-3

EDICT.

George Modorceia din Grid, care de 4 ani de zile a parasit cu necredinta pe legiuita lui soția Ana George Modorceia din Grid și a pribegit in lume fara a se sci ubicatiunea lui, se citează prin aceasta a se presenta inaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral in termin de trei luni de zile dela publicarea acestui edict, caci la din contra procesul divorțial intentat de soția lui se va pertracta și decide și in absența lui.

Făgăraș, 15 Septembrie, 1887

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Făgărașului, ca for matrimonial de I instanță

Iuliu Dan, adm. prot.

Sz. 145/1887 bir. végreh. [1708] 1-1

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó ezzennel közhírré teszi, hogy a Szelistyei tekintetes kir. járásbíróság 1887 évi 1093/1887 polg. sz. a kelt végzésével gurarói Rebege Iuon és társai ellen Nagyszébeni "Albina" hitelintézet részére 390 frt, tőke ennek 1887 évi június hó 15-től járó 6% kamata és 53 frt. 89 kr. eddigi költségek követelés behajtása végett elrendelt kielégítési végrehajtás folytán 1887 évi September 5-én bi-

róilag lefoglalt és 568 frt. 60 kr. becsült és gurarói Toma Constantin és Rebege Coman tulajdonát képező több házi butor, gabona - takarmány - ruha és ágyneműek, eke - és ígás szekér és több szarvas marhák és végül Rebege Iuon illető egy kocsi láda, 3 tollas párna párnahajastól, egy rostáló és cseplőgép és egy faszámból álló ingóságok a Szelistyei tekintetes kir. járásbírósnak 1887 évi 1122 sz. végzése folytán nyilvános árverés útján eladatnak, minek a helyszínén vagyis Guraró községében a heti vásár piacán leendő eszközzésére határidőül 1887-ik, évi Október hó 25-ik napjának délelőtti 9 órája kitűzött, melyhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel meghívattak hogy az érdekllett ingóságok emez árverésen a végrehajtási eljárás 107 § szerint, szűkség esetében becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Szelistyén, 1887-ik évi október hó 10-ik napján.

Butyán János, bir. végrehajtó.

752 szám. 1887.

[1706] 2-3

Árlejtési hirdetmény.

A vezetésem alatt álló kir. javítóintézet épületeinek kibővítését, az igazságügyi magyar kir. miniszter úr Ó nagyméltósága f. hó 3-adjáról 30,635 sz. alatt kelt magas rendeletével 15,161 frt és 7 krnyi összeg erejéig engedélyezvén, ezen építési munkálatok foganatosítása a f. évi október hó 31-én délelőtti 10 órákor irodámban tartandó nyilvános árlejtés útján a legjutányosabb ajánlattevőnek ki fog adatni.

Fölhivom tehát mindazokat, kik árlejténi óhajtanak, hogy szabályszerűen bélyegzett írásbeli zárt ajánlataikat a fent kitett időhatárig nyujtsák be, mert a később érkezett ajánlatok tekintetben nem vétetnek. Az ajánlattevő ajánlatához a fent kitüntetett összeg 10% át tartozik készpénzben, avagy óvadékképes értékpapirokban bánatpénzül mellékelni. Az ajánlatban az ajánlati összeg számjegyekkel és betűkkel irandó ki; s az is kiteendő, hogy árlejtő az árlejtés feltételeit ismeri s azoknak magát feltétlenül aláveti. Az árlejtési feltételek, ugyszintén az építésre vonatkozó műszaki iratok a hivatalos órákban irodámban tekinthetők meg.

A kir. javítóintézet igazgatóságától.

Kolozsvárott, 1887 október hó 10-én.

Latzkovszky Lajos s. k., igazgató.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1887.

Table with multiple columns showing train routes and fares between Budapest, Predeal, Arad, Teiuș, Sibiu, and other stations. Includes sub-tables for various line segments like Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, etc.

Nota: Numerele cele grase insemnă oarele de noapte.